

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
3 ПЖ 4761/17
04.10.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Александре Поповић, председника већа, судија Младена Николића и Драгољуба Јанковића, чланова већа, у парници тужиоца „БАНКОВИЋ“ ДОО Црна Трава, чији је пуномоћник Велимир Јакић, адвокат из Београда, против туженог РЕПУБЛИКА СРБИЈА – Министарство просвете науке и технолошког развоја, Београд, чији је заступник Државно правобранилаштво у Београду, ради дуга, вредност предмета спора 4.010.426,68 динара, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду П 3172/16 од 01.06.2017. године, у седници већа одржаној дана 04.10.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА као неоснована жалба тужиоца **и ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда у Београду П. Бр. 3172/16 од 01.06.2017. године, у ставу II изреке.

II ДЕЛИМИЧНО СЕ усваја жалба тужиоца, **ПРЕИНАЧАВА СЕ** решење о трошковима, садржано у ставу III изреке пресуде Привредног суда у Београду П 3172/16 од 01.06.2017. године, којим је обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 64.507,00 динара, **и РЕШАВА:**

Обавезује се тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 88.747,28 динара, са законском затезном каматом, почев од извршности ове пресуде, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

III ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првостепеном прсудом, у ставу I изреке, обавезује се тужени РЕПУБЛИКА СРБИЈА – Министарство просвете науке и технолошког развоја у Београду, да тужиоцу плати износ од 1.643.065,80 динара, на име главног дуга са законском затезном каматом почев од 01.09.2015. године, до исплате. Ставом II изреке, одбија се захтев тужиоца да се тужени обавезе да тужиоцу плати износ од 2.367.404,50 динара, на име главног дуга са законском затезном каматом почев од 01.09.2015. године, до исплате. Ставом III изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 64.507,00 динара.

Против наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавио тужилац, побијајући је у ставу II и III изреке, из свих разлога прописаних одредбом члана 373 ст. 1 Закона о парничном поступку. У жалби наводи да је пресуда донета уз постојање битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 ст. 2 тач. 12 Закона о парничном поступку, да суд није дао јасне разлоге на околност да је представник тужиоца био овлашћен да изврши пријем, односно предају радова, да тужени није доказао да има право на трајно одбијање по основу уговорне казне кад то није комисија туженог већ је то комисија састављена од туженог, тужиоца и надзорног органа, да није дат разлог зашто је суд прихватио износ од 2.367.404,53 динара по основу уговорне казне, у том смислу није потпуно и правилно утврђено чињенично стање, те да је и погрешно примењено материјално право из члана 273 ст. 5 Закона о облигационим односима, као и члана 55 Посебних узанси о грађењу. У смислу жалбених навода, предложио је да се жалба усвоји, првостепена пресуда преиначи или укине, с тим што је посебно указао да првостепени суд није правилно одлучио о трошковима поступка.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, на основу одредбе члана 386 као и одредбе члана 402 Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд је нашао да је жалба тужиоца делимично основана и то у погледу одлуке о трошковима.

Првостепена пресуда донета је без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 ст. 2 Закона о парничном поступку, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности.

Насупрот жалбеним наводима тужиоца, побијана пресуда није захваћена ни битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 ст. 2 тач. 12 Закона о парничном поступку. Наведено из разлога јер је изрека првостепене пресуде јасна, првостепени суд је за своју одлуку дао довољне и јасне разлоге, разлози који су дати нису међусобно противречни, нити су противречни изведеним доказима, па стога побијана пресуда нема недостатака због којих се њена правилност не би могла испитати.

Првостепени суд је дао довољне и јасне разлоге о битним чињеницама које је утврдио из Записника о квалитативном и квантитативном пријему и лицима која су потписала тај записник.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, парничне странке закључиле су Уговор о извођењу радова, заведен код тужиоца под бројем 782 од 02.11.2013. године, код туженог под бројем 404-02-56/2015-05/15 од 18.11.2013. године, а предмет уговора је извођење радова надградње за добијање смештајних капацитета у Дому ученика у Лесковцу, према понуди извођача од 02.07.2013. године. Уговорена цена за изведене радове је 41.661.201,05 динара, без ПДВ-а, с тим што се плаћање врши тако што се врши:

- уплата аванса од 25 %, у року од 15 дана, а
- остатак од 75 % вредности укупно уговорене цене по привременим

и окончаној ситуацији сачињеним на основу оверене грађевинске књиге, изведених радова и јединичних цена из понуде, потписаним од стране стручног надзора, у року од 15 дана, од пријема оверене ситуације, при чему окончана ситуација мора имати минимум 10 % укупне вредности изведених радова.

Радови треба да се изведу у року од 45 календарских дана, рок не може бити краћи од 45 ни дужи од 70 календарских дана, рачунајући од дана увођења у посао.

Према члану 22 Уговора, за све оно што уговором није посебно утврђено примењују се одредбе Закона о облигационим односима, Закона о планирању и изградњи објеката, као и одредбе Посебних узанси о грађењу.

Странка су закључиле и Анексе предметног уговора, којима је прецизиран рок извршења обавезе од стране овде тужиоца, те уредили и вишак радова и предрачунску вредност тих радова на 5.686.889,63 динара.

Из записника о квалитативном и квантитативном пријему и коначном обрачуну вредности изведених радова за предметни објекат, од 17.06.2015. године, утврђено је да је комисија одређена решењем наручиоца од 12.06.2015. године, сачињена од представника наручиоца, извођача надзора и корисника у тач. 3 констатовала да је уговорени рок завршетка радова по члану 4 Уговора, 45 календарских дана од увођења у посао продужен до 10.10.2014. године, да је извођач уведен у посао 10.12.2013. године, а да је радове извршио 14.03.2015. године, те и да су радови извршени са закашњењем од 154 календарска дана, а што је основ за обрачун и наплату уговорене казне, у складу са чланом 6 Уговора, којим је уговорена казна од 0,2 промила од укупне вредности уговорених радова за сваки дан кашњења, с тим што максимални износ казне не сме прећи 5 % вредности изведених радова, те се у складу са наведеним извођачу на име кашњења од 154 календарска дана обрачунава и трајно задржава:

- 154 x 0,2 % укупне вредности,
односно по Уговору максимално 5 % укупне вредности радова,
а што износи 2.367.404,53 динара, без ПДВ-а.

Констатовано је да је:

- укупна вредност радова по Основном уговору 41.661.201,05 динара, а
- по Анексу 5.686.889,63 динара, па је
- по Окончаној ситуацији вредност 47.225.951,84 динара, а да је
- укупно плаћено 43.275.471,51 динар, по 5 Привремених ситуација, па је
- преостала вредност радова по Окончаној ситуацији 4.010.470,33 динара,

па се одбија преостали износ аванса од 1.145.683,51 динар, као и износ уговорене казне због кашњења, као и да је укупна вредност одбитка 3.513.088,04 динара, па би

- остало за исплату 497.382,29 динара.

Према Окончаној ситуацији од 01.07.2015. године, тужилац је обрачунао потраживање у висини од 4.010.426,68 динара.

Првостепени суд изведеним доказом вештачењем од стране вештака економско – финансијске струке, из налаза вештака утврђује потраживање тужиоца према I варијанти у износу од 1.643.065,80 динара, што подразумева признање туженом износу уговорене казне, у износу од 2.367.404,53 динара, јер је преостали износ од 1.145.683,51 динар, обухваћен Окончаном ситуацијом и није узет у обзир.

Првостепени суд утврђује да је чланом 6 ст. 1 Уговора, било јасно предвиђено на који начин ће бити обрачуната уговорна казна, па налази да нема места примени Посебних узанси о грађењу на које се позива тужени. Члан 6 предметног Уговора гласи:

„Уколико извођач не заврши радове који су предмет овог уговора у уговореном року, дужан је платити наручиоцу уговорну казу у висини од 0,2 % од укупно уговорене вредности за сваки дан закашњења, с` тим што укупан износ казне не може бити већи од 5 % од вредности укупно уговорених радова. Даље је предвиђено да ће исплату уговорене казне наручилац извршити без претходног пристанка извођача умањењем износа наведеног у Окончаној ситуацији.“

Првостепени суд из Записника о квалитативном и квантитативном пријему и Коначном обрачуну у вредности изведених радова од 17.06.2015. године, утврђује да је тужени као наручилац радова, приликом примо – предаје истих, тужиоцу као извођачу изјавио да неће исплатити уговорену цену радова у целости, већ да ће задржати износ уговорне казне, у смислу одредбе члана 273 ст. 5 Закона о облигационим односима.

Првостепени суд утврђује да је тужени каснио са плаћањем по Привременим ситуацијама и наводи да узрок кашњења у плаћању није био узрок кашњења у извођењу радова, што утврђује из налаза и мишљења судског вештака.

Првостепени суд закључује да је тужилац радове обрачунате у Окончаној ситуацији завршио тек 14.03.2015. године, а да му је тужени рачунајући аванс од 28.11.2014. године, исплатио више од укупне вредности радова изведених до 28.11.2014. године, те и у случају да се узме у обзир кашњење туженог у плаћању V Привремене ситуације и да се рок за извођење радова рачуна од 29.11.2014. године, тужени би имао право на исти износ уговорене казне, јер је за остварење права на исто било довољно да тужилац касни са радовима 25 дана, те би се остварио највећи уговорени износ уговорне казне од 5 % укупно уговорене вредности радова.

Првостепени суд, примењујући одредбе члана 270 ст. 1 и 273 ст. 5 Закона о облигационим односима, одбија делимично тужбени захтев тужиоца као у ставу II изреке побијане пресуде.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио горе цитиране материјално – правне одредбе из члана 270 ст. 1 и 273 ст. 5 Закона о облигационим односима, а за своју одлуку је дао довољне и јасне разлоге које прихвата и овај суд као другостепени.

Лица која су потписала Записник о квалитативном и квантитативном пријему и Коначном обрачуну изведених радова, јесу била овлашћена да то учине, како на страни тужиоца тако и на страни туженог, јер је реч о представницима које су одредиле саме парничне странке. У том смислу, записник је потписан од стране овлашћених лица, те је првостепени суд правилно утврдио да се тужени преко свог представника позвао на право на уговорну казну и то у складу са уговором који је закључио са тужиоцем, а којим је јасно дефинисана и висина уговорне казне, а и право наручиоца на умањење износа наведеног у Окончаној ситуацији, за висину уговорне казне.

Супротно наводима из жалбе тужиоца, полазећи и од одредби члана 273 ст. 5 Закона о облигационим односима, али и одредби Посебних узанси о грађењу, захтев за остварење права на уговорну казну се у ситуацији када је поверилац примио испуњење обавезе саопштава без одлагања, а то је у овом случају и учињено, односно захтев за остварење права на уговорну казну истакнут је приликом сачињавања Записника о квалитативном и квантитативном пријему и Коначном обрачуну вредности изведених радова, дакле и приликом Коначног обрачуна вредности изведених радова.

У том смислу, тужилац неосновано у жалби указује да се поверилац може позвати на уговорну казну и задржати права на уговорну казну до пријема испуњења, тј. до пријема радова.

Према члану 273 ст. 5 Закона о облигационим односима, поверилац то чини без одлагања приликом пријема испуњења обавезе, што је у овом случају и учињено.

У овом случају, тужени није погрешно обрачунао висину уговорене казне, а висина уговорене казне је утврђена из налаза и мишљења судског вештака економско – финансијске струке, а на налаз и мишљење овде тужилац није имао примедби.

Неосновано је позивање тужиоца на одредбе члана 53 и 54 ст. 1 Посебних узанси о грађењу и да је у том смислу погрешно обрачуната висина уговорене казне, јер овде тужилац није доказао да је раније (него што је предвиђено уговором) завршио и предао неки део објекта који представља економско – техничку целину и да се као такав може самостално користити. У овом случају, тек Записником о приму – предаји и коначном утврђивању вредности изведених радова и количини истих 18.06.2015. године, извршена је предаја радова.

Из горе наведених разлога, жалбеним наводима тужиоца у потврђујућем делу пресуде правилност исте није доведена у питање.

Када су у питању трошкови поступка, тужилац основано указује да првостепени суд није правилно одлучио о трошковима и није их правилно одмерио.

Према одредби члана 150 ст. 1 Закона о парничном поступку, парнични трошкови су издаци учињени у току или поводом поступка.

Према одредби члана 153 ст. 2 истог Закона, ако странка делимично успе у парници суд може, с обзиром на постигнути успех, да одреди да свака странка сноси своје трошкове или да једна странка накнади другој сразмеран део трошкова.

Према члану 154 ст. 1 истог Закона, суд ће приликом одлучивања који ће трошкови да се накнаде странци да узме у обзир само оне трошкове који су били потребни за вођење парнице.

У овом спору, тужилац је имао следеће трошкове, а према опредељеном трошковнику:

- састав тужбе и 2 образложена поднеска,..... укупно 57.500,00 дин.
 - трошкови за 2 одржана рочишта,..... укупно 48.000,00 дин.
 - трошкови за једно неодржано рочиште, у износу од 12.750,00 дин.
 - трошкови за таксу на тужбу, у износу од 94.704,00 дин.
 - трошкови за таксу на пресуду, у износу од 94.704,00 дин.
 - такође, на име трошкова вештачења износ од 25.000,00 дин.
- што укупно чини износ од 332.658,00 дин.

Тужилац је у овом спору успео са 41 % а тужени са 59 %, те тужиоцу сразмерно успеху у спору на име трошкова поступка припада износ од 151.139,78 динара, при чему му у наведеном износу у целости припадају трошкови на име вештачења, јер су били потребни за вођење овог спора, пошто је тужена оспоравала висину потраживања.

Тужена је имала трошкове:

- трошкови на име заступања на 2 одржана рочишта, укупно 48.000,00 динара,
 - трошкови за 1 неодржано рочиште, у износу од 12.750,00 динара,
 - трошкови за састав два образложена поднеска, укупно 45.000,00 динара,
- укупно 105.750,00 динара

а сразмерно успеху у спору од 59 %, 62.392,50 динара.

Када се пребију сразмерни трошкови тужиоца (и у њима укључуени и целокупни трошкове вештачења) и сразмерни трошкови тужене, онда је тужена дужна да накнади тужиоцу износ од 88.747,28 динара.

Како тужилац у претежном делу није успео у жалбеном поступку, то му нису досуђени трошкови другостепеног поступка на име састава жалбе које је потраживао.

Из свих горе наведених разлога, применом одредбе члана 390 и члана 401 тач. 3 те члана 165 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

МН/ББ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Александра Поповић, с.р.

За тачност отправка